

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 129/21
V Lucemburku dne 15. července 2021

Rozsudek ve věci C-848/19 P
Německo v. Polsko

Legalita každého aktu unijních orgánů, který spadá do politiky Unie v oblasti energetiky, musí být posuzována z hlediska zásady energetické solidarity

Soudní dvůr zčásti odmítl a zčásti zamítl kasační opravný prostředek podaný Německem proti rozsudku Tribunálu, který na základě této zásady zrušil rozhodnutí Komise z roku 2016, jímž byly změněny podmínky přístupu k plynovodu OPAL

Propojovací trasa plynovodu z Baltského moře (dále jen „plynovod OPAL“) je pozemní částí plynovodu Nord Stream 1 na západě, kterým je přepravován plyn z Ruska do Evropy, přičemž jsou obcházeny „tradiční“ tranzitní země, jako je Ukrajina, Polsko a Slovensko. V roce 2009 Evropská komise schválila za určitých podmínek rozhodnutí německé Spolkové agentury pro sítě vyjmout plynovod OPAL z působnosti pravidel směrnice 2003/55¹ (později nahrazené směrnicí 2009/73²), která se týká přístupu třetích osob k plynovodním sítím³ a regulace sazeb⁴. Vzhledem k tomu, že podnik Gazprom, který měl na trhu dodávek plynu dominantní postavení, nikdy nesplnil žádnou z podmínek stanovených Komisí, mohl plynovod OPAL provozovat pouze do výše 50 % jeho kapacity, a to od jeho uvedení do provozu v roce 2011.

Na žádost mimo jiné i Gazpromu oznámila německá Spolková agentura pro sítě v roce 2016 Komisi svůj záměr změnit některá ustanovení o výjimce udělené v roce 2009. Zamýšlená změna měla v podstatě umožnit provozovat plynovod OPAL při plném využití jeho kapacity, a to pod podmínkou, že nejméně 50 % této kapacity bude prodáno v aukci. Rozhodnutím ze dne 28. října 2016 Komise tuto změnu za určitých podmínek schválila⁵ (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Jelikož měla Polská republika za to, že sporným rozhodnutím dochází kvůli přesměrování části objemů zemního plynu dosud přepravovaných přes státy regionu střední Evropy, včetně Polska, prostřednictvím jiných plynovodů, jež konkurují plynovodu OPAL, na tranzitní cestu Nord Stream 1 / OPAL k ohrožení bezpečnosti dodávek plynu v Polsku, podala u Tribunálu žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí. Tribunál této žalobě vyhověl a sporné rozhodnutí zrušil kvůli porušení zásady energetické solidarity zakotvené v čl. 194 odst. 1 SFEU⁶. Komise měla podle Tribunálu posoudit dopady změny režimu provozování plynovodu OPAL na bezpečnost dodávek v Polsku a jeho energetickou politiku.

Soudní dvůr, u kterého podala Spolková republika Německo kasační opravný prostředek, zasedající ve velkém senátu rozsudek Tribunálu potvrdil, přičemž se vyjádřil k povaze a dosahu zásady energetické solidarity.

1 Závěry Soudního dvora

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES (Úř. věst. 2003, L 176, s. 57; Zvl. vyd. 12/02, s. 230).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 94).

³ Článek 18 směrnice 2003/55 a článek 32 směrnice 2009/73.

⁴ Článek 25 odst. 2 až 4 směrnice 2003/55.

⁵ Rozhodnutí Komise C(2016) 6950 final ze dne 28. října 2016 o přezkumu podmínek stanovených na základě směrnice 2003/55 pro výjimku z pravidel týkajících se přístupu třetích osob a regulace sazeb udělenou plynovodu OPAL.

⁶ Rozsudek ze dne 10. září 2019, Polsko v. Komise (T-883/16), (viz rovněž tiskovou zprávu č. 107/19).

Soudní dvůr zaprvé připomněl, že podle čl. 194 odst. 1 SFEU má politika Unie v oblasti energetiky v duchu solidarity mezi členskými státy za cíl zajistit fungování trhu s energií a bezpečnost dodávek energie v Unii, jakož i podporovat energetickou účinnost a úspory energie, rozvoj nových a obnovitelných energií a propojení energetických sítí.

V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že zásada solidarity je základní zásadou unijního práva uvedenou v několika ustanoveních Smlouvy o EU a Smlouvy o FEU, která je v oblasti energetiky konkrétně vyjádřena v čl. 194 odst. 1 SFEU. Tato zásada úzce souvisí se zásadou loajální spolupráce⁷, ze které Unii a členským státům plyne povinnost se při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv navzájem respektovat a pomáhat si. Vzhledem k tomu, že zásada solidarity je základem všech cílů politiky Unie v oblasti energetiky, na základě žádné skutečnosti nelze vyloučit, že tato zásada má závazný právní účinek. Zásada solidarity naopak zahrnuje práva a povinnosti Unie i členských států, přičemž Unie má povinnost solidarity vůči členským státům a členské státy mají tutéž povinnost mezi sebou a ve vztahu ke společnému zájmu Unie.

Soudní dvůr z toho na rozdíl od argumentace Spolkové republiky Německo vyvodil, že z hlediska zásady energetické solidarity musí být posuzována legalita každého aktu unijních orgánů, který spadá do politiky Unie v oblasti energetiky, a to i když relevantní sekundární právo, v projednávané věci směrnice 2009/73⁸, na tuto zásadu výslovně neodkazuje. Ze zásady energetické solidarity a zásady loajální spolupráce ve vzájemném spojení tudíž vyplývá, že Komise je při přijímání rozhodnutí, kterým se mění režim výjimky podle směrnice 2009/73⁹, povinna posoudit případná rizika pro dodávky plynu na trzích členských států.

Soudní dvůr zadruhé upřesnil, že znění článku 194 SFEU neomezuje uplatnění zásady energetické solidarity na situace teroristických útoků či přírodních nebo člověkem způsobených pohrom, které jsou zmíněny v článku 222 SFEU. Duch solidarity uvedený v čl. 194 odst. 1 SFEU naopak dopadá na všechny činnosti spadající do politiky Unie v oblasti energetiky.

Důsledkem povinnosti unijních orgánů a členských států zohlednit zásadu energetické solidarity při přijímání aktů týkajících se vnitřního trhu se zemním plynem, když zajišťují mimo jiné i bezpečnost dodávek energie v Unii, je tedy jak přijímání opatření pro řešení nouzových situací, tak přijímání opatření preventivních. Unie a členské státy musí při výkonu svých příslušných pravomocí v této oblasti vyvážit dotčené energetické zájmy a nepřijímat opatření, jimiž by mohly být ovlivněny zájmy subjektů, které mohou být dotčeny, pokud jde o bezpečnost dodávek, jejich ekonomickou a politickou životaschopnost a diverzifikaci zdrojů dodávek, aby fakticky projevíly svou provázanost a solidaritu.

Soudní dvůr tedy potvrdil, že když Tribunál rozhodl, že sporné rozhodnutí musí být zrušeno kvůli porušení zásady energetické solidarity, nedopustil se nesprávného právního posouzení.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozsudku či usnesení Tribunálu lze podat kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, který je omezen na právní otázky. Kasační opravný prostředek zásadně nemá odkladný účinek. Je-li kasační opravný prostředek přípustný a opodstatněný, Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu zruší. Pokud to soudní řízení dovoluje, může Soudní dvůr ve věci vydat sám konečné rozhodnutí. V opačném případě vrátí věc zpět k rozhodnutí Tribunálu, který je vázán rozhodnutím vydaným Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁷ Článek 4 odst. 3 SEU.

⁸ Článek 36 odst. 1 směrnice 2009/73.

⁹ Článek 36 směrnice 2009/73.